

Avskjutningsrapportering SÖDERMANLAND

Tillförlitlig avskjutningsstatistik, som är jämförbar över tid, är en av grundstenarna i en faktabaserad viltförvaltning. Ett stort tack riktas till er som bidragit genom att skicka in uppgifter om fäلت vilt.

Foto: Matilda Söderqvist

AVSKJUTNINGSRAPPORT: 1 JULI 2024 - 30 JUNI 2025

Jägaren lämnar sina skottlistor till den i jaktlaget som ansvarar för rapporteringen, vilken i sin tur sammanställer alltihop och gör en enda rapport för hela jaktlaget. Möjlighet finns också för jaktlagets medlemmar att använda en app kopplad till Viltdata. Varje jaktlag i Viltdata har en unik jaktlagsnyckel för ändamålet. För mer information och statistik, se www.viltdata.se

Svenska Jägareförbundet har sammanställt avskjutningsstatistik sedan 1939. Jägarkårens rapportering gör det möjligt att följa viltstammarnas tillstånd och utveckling, den är ett viktigt underlag i den lokala och regionala viltförvaltningen.

Inrapporterade uppgifter för enskilda områden särredovisas inte - de utgör endast underlag för skattning av avskjutningen och en beräkning av viltstammarnas utveckling på jaktvårdskrets- och länsnivå.

På www.viltdata.se finns all avskjutningsstatistik samlad där intresserade kan se och hämta önskade uppgifter.

SÖDERMANLAND

För att stärka kvaliteten på statistiken strävar Jägareförbundet efter ökad rapporteringsvilja och därmed bättre täckningsgrad. Rapporteringen för jaktåret 2024/2025 har varit något lägre jämfört med föregående år. Antalet jägare och jaktlag som rapporterar måste bli större så påminn varandra om vikten av att rapportera **allt skjutet vilt**. I Södermanland fälls årligen en stor mängd olika viltarter. Antalet fällda av respektive art varierar mycket och beror på olika faktorer där populationernas storlek är den viktigaste faktorn. Det är emellertid lika viktigt att rapportera sin avskjutning oavsett om det inte fälls något eller om det fälls många eftersom all rapporterad areal ingår i det statistiska underlaget.

Det finns flera syften att rapportera in sin avskjutning. Viltövervakning ger en möjlighet att följa viltstammarnas tillstånd och utveckling, och kan därmed ge en fingervisning om hur man kan anpassa sin förvaltning under nästkommande år. Något som också blir allt viktigare är att vi som jägare kan visa på jaktens långsiktiga hållbarhet. **Att rapportera sin avskjutning är att ta ansvar för sin jakt.**

Det är såklart frivilligt att rapportera sin avskjutning, men om du gör det så bidrar du och ditt jaktlag med bra data till nästa års förvaltning samt till en bättre förvaltning av vilt i vårt län.

Om du och ditt jaktlag väljer att rapportera in avskjutningsdata så skall ni även rapportera in jaktmarksarealen, Den rapporterade arealen i varje jaktvårdskrets summeras och då erhålls täckningsgraden i rapporteringen för den aktuella jaktvårdskretsen

Vid skattningen av avskjutningen används täckningsgraden som omräkningsfaktor. Beräkningen görs i varje enskild jaktvårdskrets för att på bästa sätt säkerställa likartade vildnadsförhållanden. Den skattade avskjutningen per jaktvårdskrets summeras till länsvis respektive nationell avskjutning. För att erhålla bra kvalitet på skattningen bör hög rapporteringsgrad eftersträvas i varje enskild jaktvårdskrets.

TÄCKNINGSGRAD

Täckningsgraden för jaktvårdskretsarna i Södermanlands län varierar mellan 24-60%.

Täckningsgraden för hela länet ligger på ungefär 40%, uppdelning enligt följande:

Kiladalen; 25%, Svärta-Trosa; 61%, Öster Malma; 41%, Mellersta Sörmland; 36%, Vingåker; 51%, VFO7; 43%, Rekarne; 46, Norra Sörmland; 24%.

Svenska Jägareförbundets målsättning är att nå en täckningsgrad om minst 30% i länets alla kretsar. Om ni önskar utbildning/information angående hur man rapporterar i Viltdata, hör av er till länsansvarig jaktvårdskonsulent Matilda Söderqvist eller se de instruktioner som finns på www.viltdata.se.

Svenska Jägareförbundet

Art	Avskjutning	95 % trolighetsintervall	Antal jämfört med 2023/2024
KLÖVVILT			
Dovvilt	13949	(12616 - 15505)	+1604
Kronvilt	1712		-35
Rådjur	4468	(4082 - 4893)	-235
Vildsvin	9692	(8865 - 10647)	+3054
Älg	415		-28
STORA ROVDJUR			
Varg	5 (L) + 2 (S) = 7		+2
ÖVRIGA DÄGGDJUR			
Bäver	394	(314 - 505)	+55
Fälthare	489	(395 - 616)	+28
Gråsäl	235		+13
Grävling	1053	(889 - 1244)	+197
Iller	9	(4 - 21)	+4
Rödräv	2293	(2020 - 2608)	+490
Skogshare	13	(6 - 30)	+1
Skogsmård	60	(34 - 104)	-25
FÅGLAR			
Bläsand	5	(0 - 76)	-10
Fasan	2716	(1756 - 9871)	+1007
Fiskmås	11	(1 - 81)	-30
Grågås	785	(478 - 1314)	-23
Gråtrut	0	(0 - 41)	-6
Gräsand	23414	(13648 - 47875)	-414
Järpe	0	(0 - 4)	-1
Kaja	1042	(588 - 1914)	-696
Kanadagås	101	(44 - 213)	-23
Knipa	169	(88 - 397)	-11
Kricka	167	(99 - 365)	-19
Kråka	862	(599 - 1321)	+13
Morkulla	7	(5 - 30)	-1
Nötskrika	76	(35 - 176)	+21
Orre	3	(3 - 11)	+3
Rapphöna	11	(11 - 240)	+11
Ringduva	1118	(709 - 1866)	+92
Skata	231	(138 - 394)	-75
Storskrake	11	(4 - 47)	-5
Tjäder	4	(0 - 12)	-4
Vigg	8	(0 - 119)	-15

*L= fällda under licensjakt, **S= fällda under skyddsjakt

Tabell: Skattat antal fällda vilt jaktåret 2024-2025 i Södermanlands län

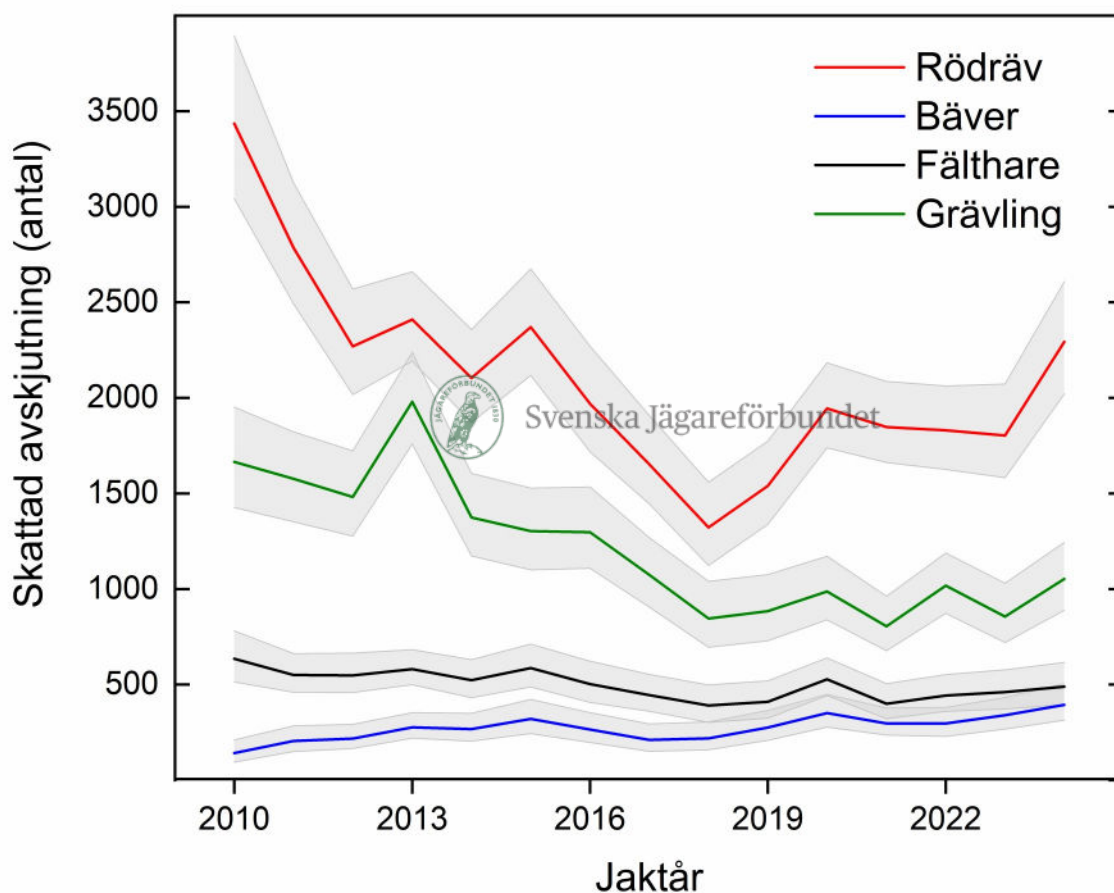
Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning, Länsstyrelsen samt Naturvårdsverket

SMÅVILTSAVSKJUTNING I SÖDERMANLANDS LÄN

När det gäller småviltsavskjutningen följs avskjutningen och populationerna åt och svängningarna beror främst på klimat, födotillgång och predatorer. Likt senaste åren har vi fortsatt en relativt stabil småviltsavskjutning, även om vi kan se en ökning framförallt för rödräv. Under jaktåret 2024/2025 fälldes i genomsnitt 1,8 grävlingar och 3,9 rävar per 1000 ha över länet.

Trenden för avskjutningen på bäver och fälthare ligger fortsatt stabil. På samtliga småviltsarter är det tydligt att jaktformen inte utnyttjas i den utsträckning som finns möjligheter för.

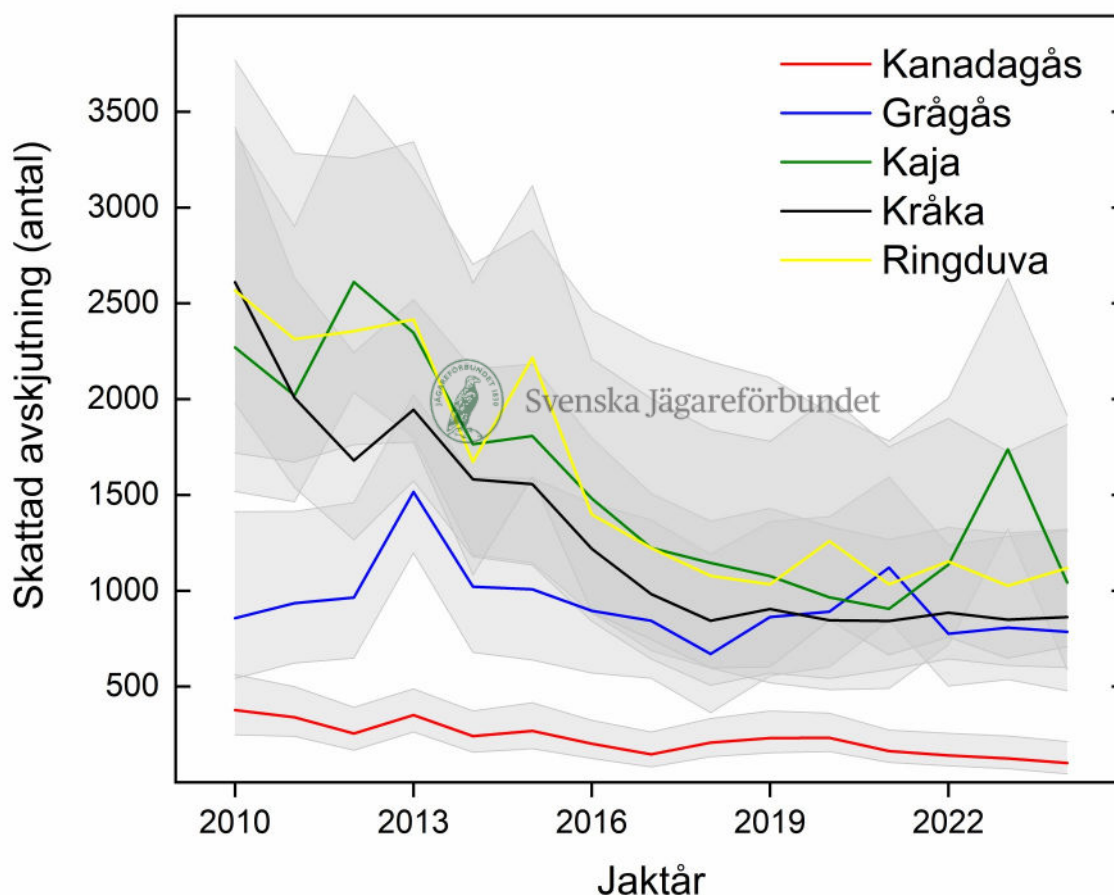
AVSKJUTNING FÅGLAR I SÖDERMANLANDS LÄN

Liksom småviltsavskjutningen är fågel en resurs som skulle kunna nyttjas i större utsträckning i länet. Avskjutningen ligger lågt men relativt stabilt för alla arter i grafen nedan. För kajorna stack jaktåret 23/24 ut, men till 24/25 verkar avskjutningen återgått till tidigare nivåer.

Det fälls årligen ett stort antal gräsänder och fasaner, varav majoriteten som fälls är utsatt fågel. I övrigt består avskjutningen av en stor mångfald av arter.

Foto: Madeleine Lewander

AVSKJUTNING KLÖVVILT I SÖDERMANLANDS LÄN

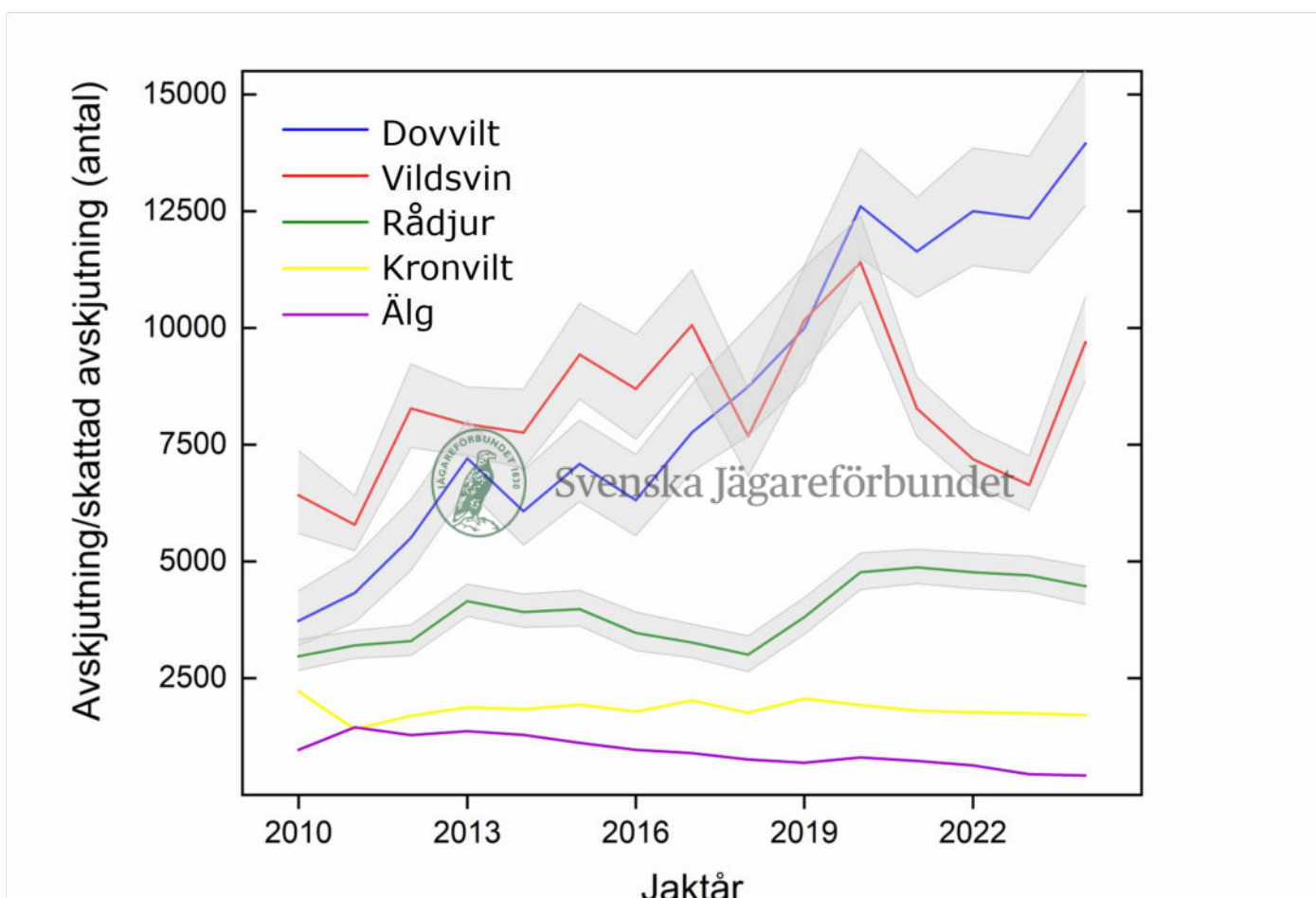
Den totala avskjutningen har under de senaste tre åren haft ett snitt på 27 500 djur per år.

Sedan strax innan 2010 har älg-avskjutningen antalsmässigt varit lägst i jämförelse med övrigt klövvilt, och förändringen blir mer om mer tydlig allteftersom antalet fällda älgar minskar.

Avskjutningen av dovvilt fortsätter öka, medan vildsvinsavskjutningen återigen är på uppgång efter en kraftig nedgång under senaste två åren. Vi kan konstatera att avskjutningen av rådjur och kronvilt är fortsatt stabil.

Foto: Kenneth Schulze

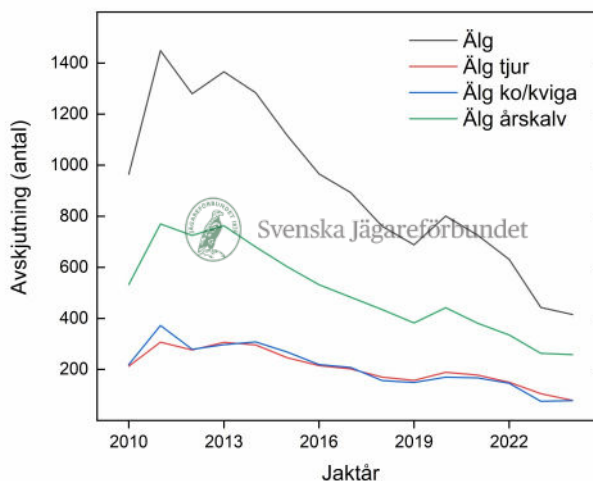

AVSKJUTNING ÄLG I SÖDERMANLAND

Älgavskjutningen fortsätter minska och landade i år på 415 älgar. I stora delar av länet har man under de senaste åren valt att kraftigt dra i handbromsen för att minska avskjutningen och genom det börja bygga upp älgstammens numerär och kvalitet igen.

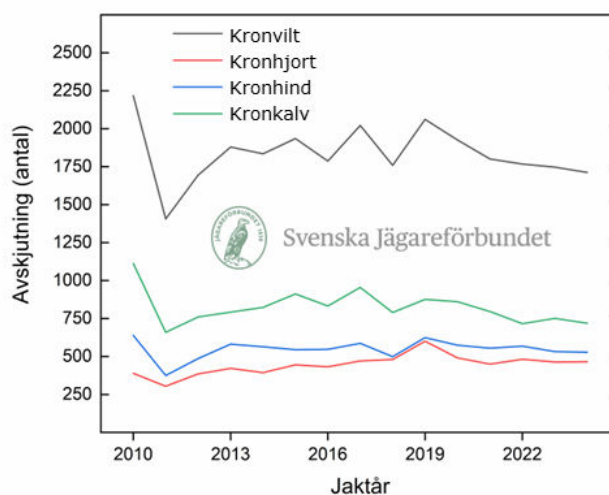
Resultat från älgobsen visar inte riktigt samma nedåtgående kurva utan ser ut att hålla sig relativt stabil de senaste tre åren.

Källa: Länsstyrelsen Södermanland

AVSKJUTNING KRONVILT I SÖDERMANLAND

Avskjutningen ligger fortsatt konstant på runt 1 700-1 800 djur. Under jaktåret 2024/2025 fälldes nästan 1 700 djur. Fördelningen mellan hjort, hind och kalv ser liknande ut jämfört med föregående jaktår, då ungefär 40% av totalen som fälls är kalv och bland de vuxna är det relativt jämt mellan könen.

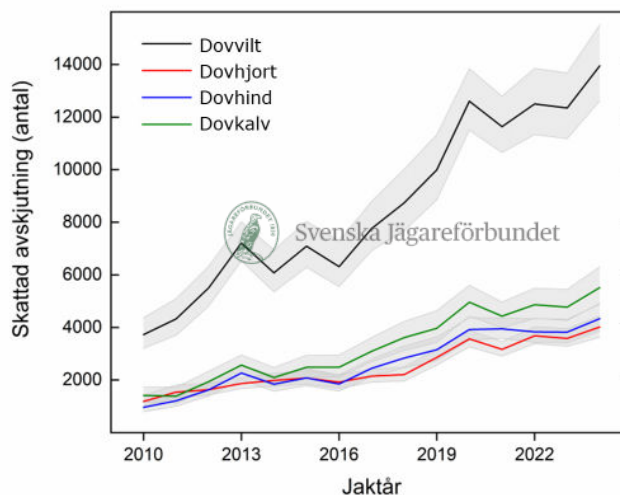
Källa: Länsstyrelsen Södermanland

AVSKJUTNING DOVVILT I SÖDERMANLAND

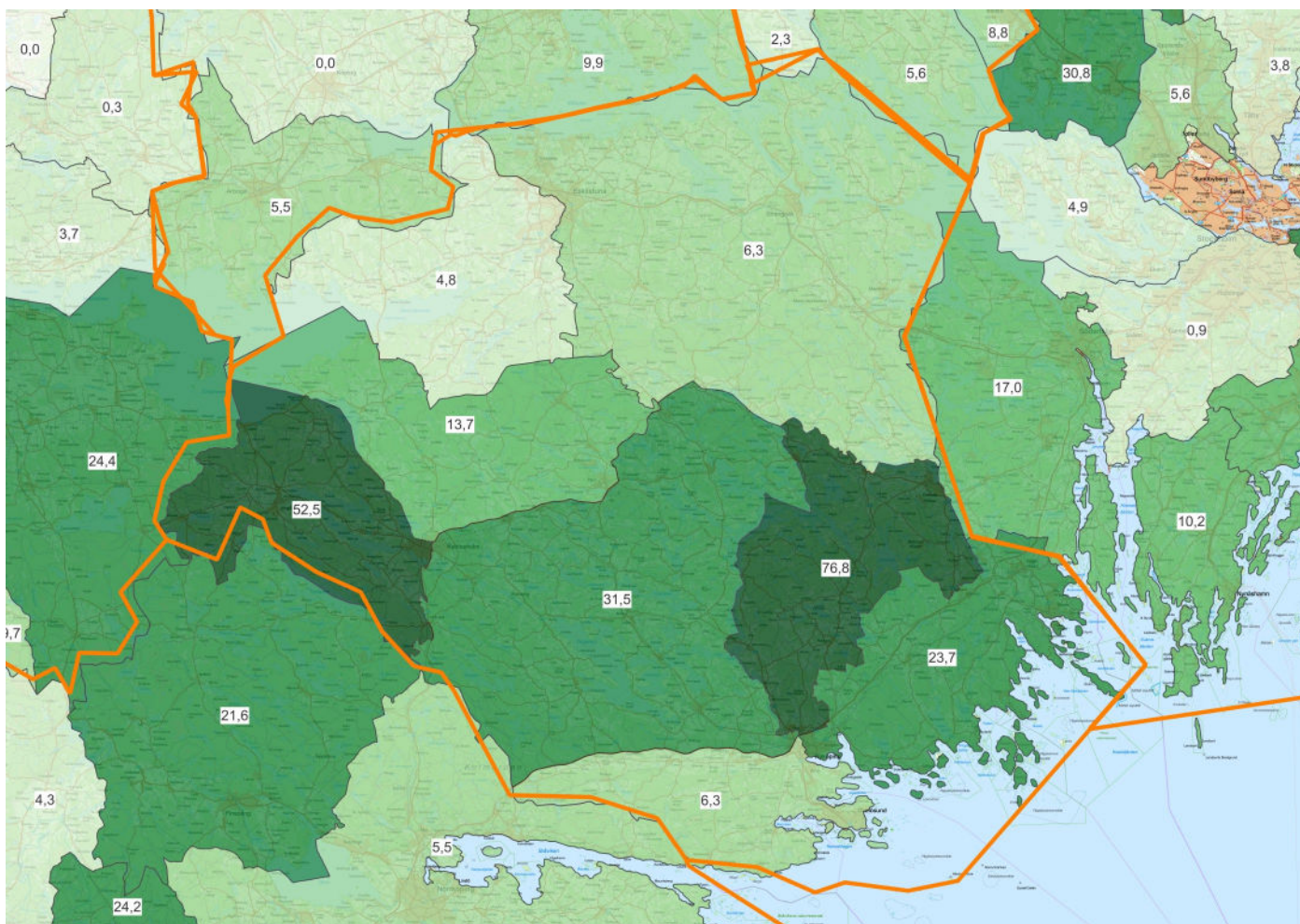
Avskjutningen av dovvilt ligger i länet på nästan 14 000 djur, en ökning med 2 000 djur från tidigare jaktår.

I tillägg kan även sägas att under jaktåret 2024/2025 rapporterades runt 1 000 dovvilt som skjutits med stöd av länsstyrelsens skyddsjaktsbeslut, vilka inte ligger med i skattningen av den totala avskjutningen under ordinarie jakttid.

Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

Som kan ses på kartan nedan är det tydligt att förekomsten och följaktligen även avskjutningen skiljer sig kraftigt mellan jaktvårdskretsarna. Dovviltet är starkt flocklevande och kan lokalt nå mycket höga tätheter samtidigt som den naturliga spridningen går mycket sakta.

Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

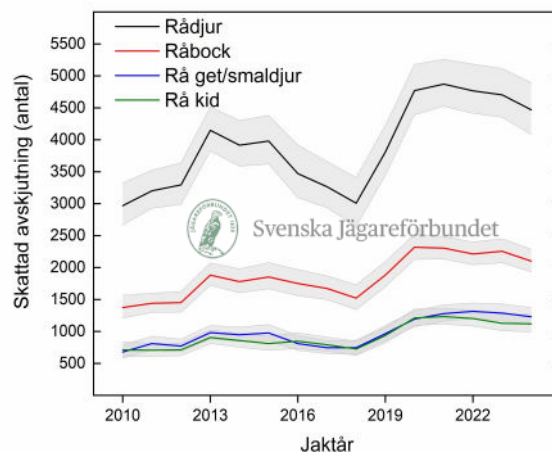

AVSKJUTNING RÅDJUR I SÖDERMANLAND

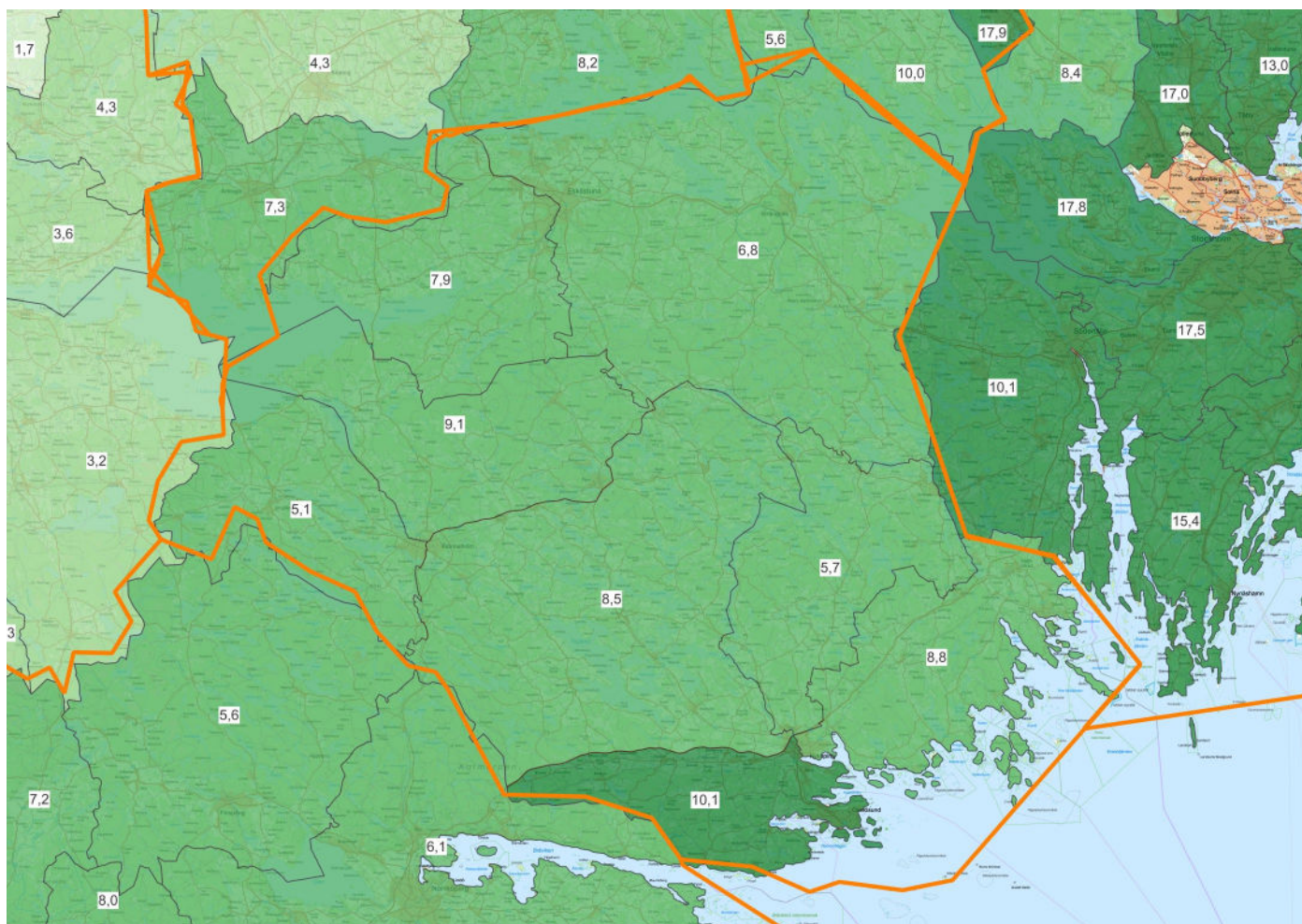
Rådjursavskjutningen ligger fortsatt stabil, jaktåret 24/25 fälldes 1 500 djur.

Liksom tidigare år ser vi en stark övervikt mot bockar, vilka utgör mer än 60% av avskjutningen av vuxna djur. För att bättre förvalta vår rådjursstam är det önskvärt att omfördela jakttrycket och öka andelen kid i avskjutningen. Vi har länge haft ett otroligt högt jakttryck på bockar, vilket gör att många av de djur som fålls inte nått upp i en särskilt hög ålder.

Rådjuren är överrepresenterade i viltolyckor i trafiken och rådjur utgör fortfarande en större andel än alla övriga klövvilt tillsammans.

Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

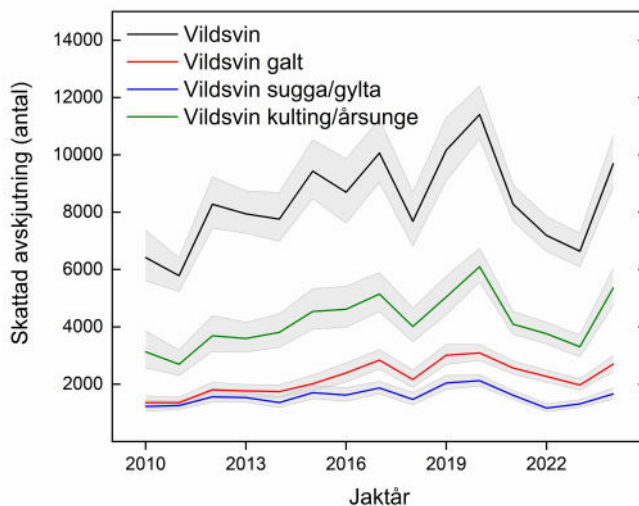

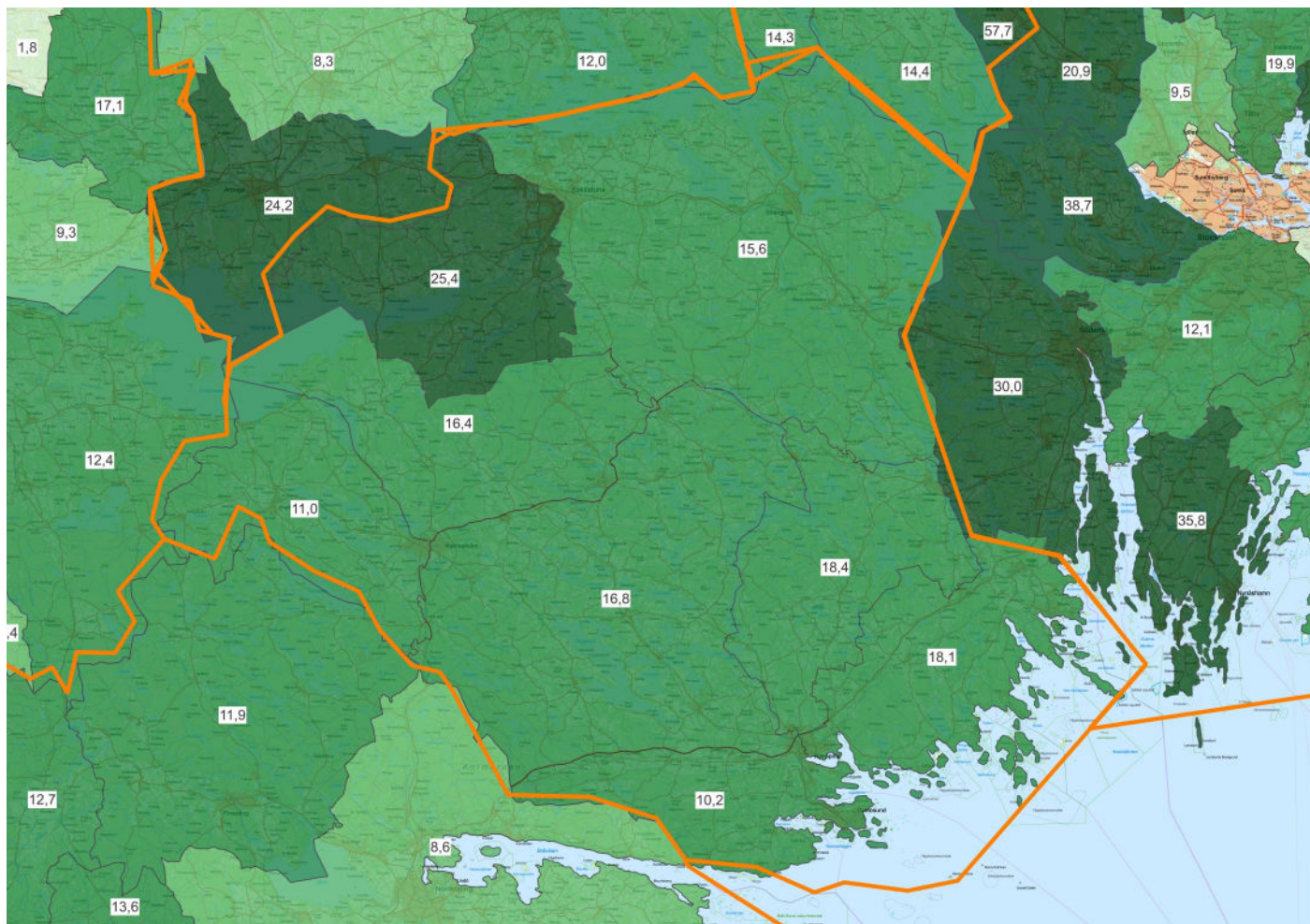
AVSKJUTNING VILDSVIN I SÖDERMANLAND

Den nedåtgående trenden har nu vänt och vi kan se en markant ökning av vildsvinsavskjutningen. Det har nu varit två år med relativt gynnsamma förhållanden vid föryngring, vilket lett till stammens ökning. På vissa håll verkar dock föryngringen haft viss spridning i tid, vilket lett till en del randiga kultingar i skogen under drevjaktssäsong.

Positivt är att andelen årsgrisar i avskjutningen har ökat markant, något som är viktigt för att bibehålla en god kvalitet i vildsvinsstammen.

Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

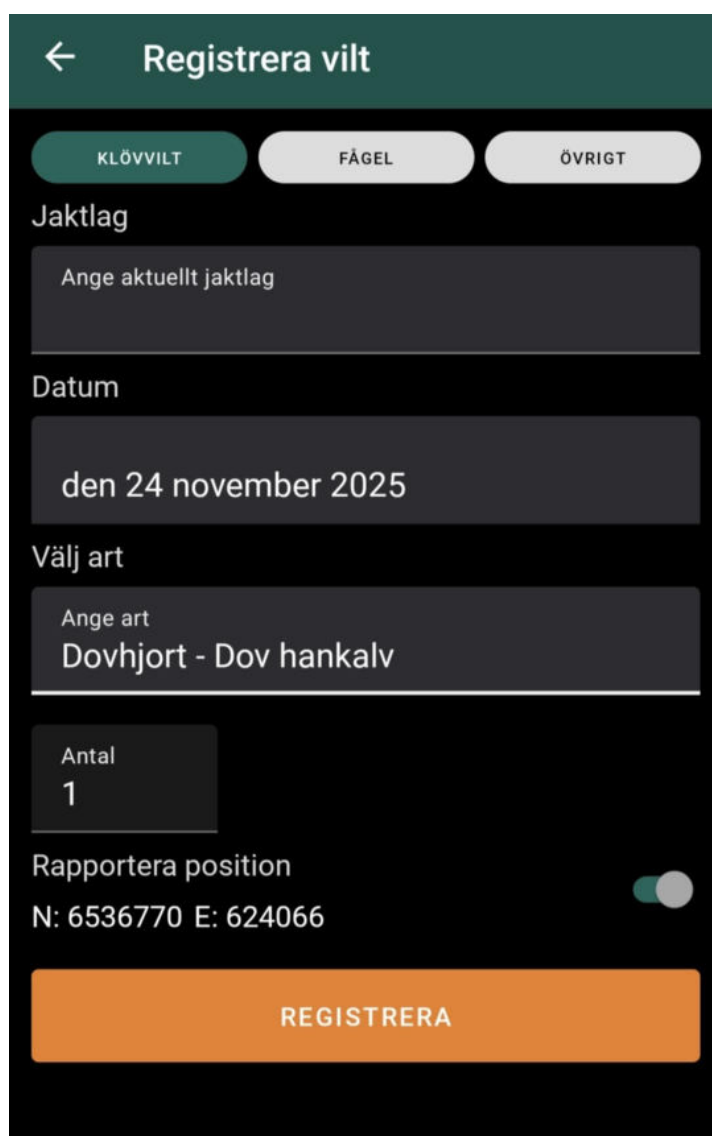
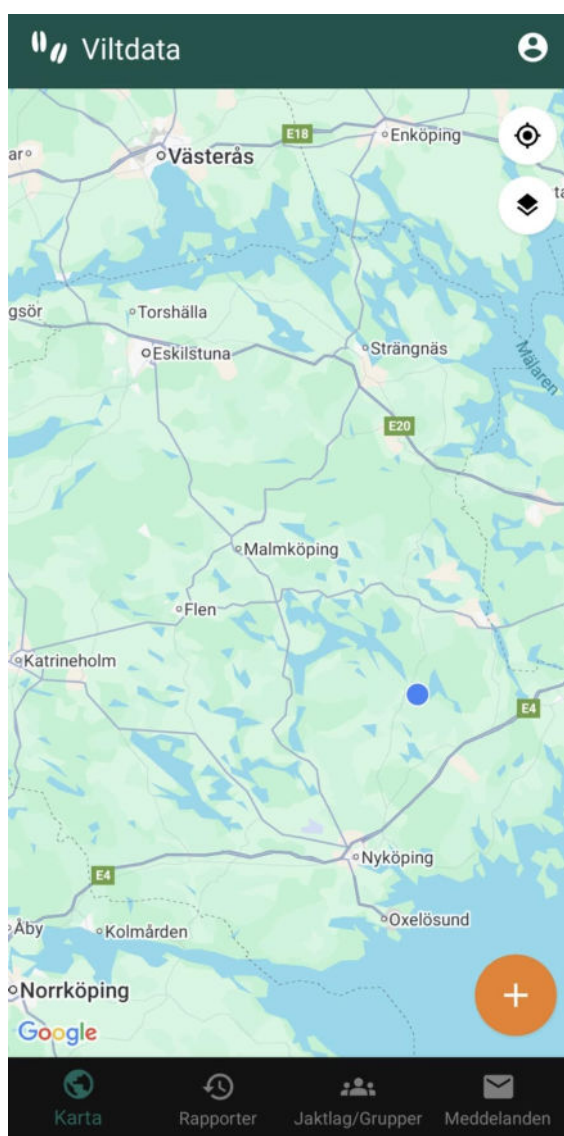

FÖRENKLAD RAPPORTERING MED VILTDATA-APPEN

För att förenkla rapporteringen av avskjutning från den enskilde jägaren till den som ansvarar för sammanställningen av jaktlagets totala avskjutning så kan man nyttja en app. Appen möjliggör för jaktlaget att på ett enkelt sätt samla in avskjutning från alla jägare i jaktlaget utan en massa telefonsamtal, sms och papperslistor samtidigt som den även förenklar för den enskilde jägaren att hålla koll på sin avskjutning och rapportera den.

Varje jaktlag har en egen kod som delas ut till alla jägare som jagar på marken och som har laddat ner appen till sin telefon. Jägaren uppger koden i appen och får då tillgång till att rapportera avskjutning till det specifika jaktlaget. Om jägaren jagar i flera jaktlag så kan denne enkelt lägga till alla dessa i appen genom att skriva in koderna för de andra jaktlagen och på så sätt särskilja sin avskjutning på olika jaktlag. Appen laddas ner i PlayButik (Android) respektive AppStore (IOS). Använd sökord viltdata.

Mer information om hur appen fungerar hittar ni under fliken "Instruktioner" på www.viltdata.se

Svenska Jägareförbundet

Svenska Jägareförbundet är en folkrörelse med 143 000 medlemmar som är organiserade i 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar. Förbundet bildades 1830 i syfte att rädda viltstammarna samt att främja en långsiktigt hållbar jakt. Svenska Jägareförbundet verkar utifrån en stor respekt för viltet, naturen, människan och samhället som kan sammanfattas i orden hänsyn och balans.

Förbundet har även i uppdrag inom adaptiv klövviltsförvaltning, viltprovtagning, viltobservation, avskjutningsrapportering samt vilt och trafik.

Länsansvarig jaktvårdskonsulent

Matilda Söderqvist 010-58 47 125

matilda.soderqvist@jagareforbundet.se

Foto: Matilda Söderqvist